



Niepotrzebny ciężar: dyskryminacja płciowa i problem zachorowań na wypadanie macicy w Nepalu



„ Gdy urodziłam moją pierwszą córkę, 6 dni po porodzie poszłam zebrać plony z pola uprawnego. Niosąc dużą ilość zebranego prosa poczułam, że coś wyszło z mojego ciała (z mojej pochwy).”

Kesar Kala Malla, 48 lat, dystrykt Mugu, Nepal, maj 2013

Kobiety i dziewczęta w Nepalu cierpią na powszechną i systematyczną dyskryminację ze względu na płeć. Owa dyskryminacja zagraża ich życiu i powoduje wysoki wskaźnik zachorowania na wypadanie macicy – bolesną i wyniszczającą chorobę, podczas której mięśnie miednicze osłabiają się, w skutek czego macica obsuwa się do pochwy. W najpoważniejszych przypadkach macica całkowicie wypada z pochwy.

ONZ szacuje, że wypadanie narządu rodowego dotyczy około 600,000 kobiet w Nepalu, większość z nich jest relatywnie młoda. Podczas zbierania informacji do naszego raportu, *Niepotrzebny ciężar: Dyskryminacja płciowa i problem zachorowań na wypadanie macicy w Nepalu* (Index: ASA 31/001/2014), badacze i badaczki AI



rozmawiały z około 200 kobietami i dziewczętami, które pochodzą z różnych grup etnicznych i kast na terenie całego państwa, o dyskryminacji, której doświadczają i ich wiedzy na temat chorób narządów rodnych. Rozmawiali również z kobietami, które żyją z chorobą wypadania macicy. Na co dzień cierpią z powodu ogromnego bólu, mają również trudności w wykonywaniu codziennych obowiązków, a czasem doświadczają wrogości ze strony rodziny i najbliższego otoczenia.

Jak dotąd rządowi nie udało się rozwiązać problemu dyskryminacji, pozostawiając wiele kobiet i dziewcząt w sytuacji gdzie ich prawa są notorycznie pogwałcane. Zapewnienie kobietom i dziewczętom wiedzy na temat tego schorzenia i możliwości decydowania o swoim życiu seksualnym i prokreacji sprawi, że mniej kobiet w Nepalu będzie cierpieć z powodu tej choroby. Aby to osiągnąć, trzeba zwalczyć dyskryminację ze względu na płeć.

Te wszystkie cele są do osiągnięcia dzięki działaniom organizacji na rzecz praw kobiet w Nepalu, które przez wiele lat pracował nad tym, aby zainteresować rząd Nepalu problemem zachorowań na wypadanie macicy. Amnesty International może pomóc ruchowi praw kobiet w Nepalu w jego walce oraz zapewnić, że rząd zajmie się problemem wypadania narządu rodowego jako pilną kwestią dotyczącą praw człowieka.

Wypadanie macicy dotyczy:

- **co najmniej 10% kobiet w Nepalu, jednak nawet 30%-40% w niektórych regionach kraju;**
- **głównie kobiet po wieku reprodukcyjnym;**
- **młodszych kobiet – często tych w wieku poniżej 30 lat;**
- **kobiet z regionów i kast lub grup etnicznych, gdzie kobiety są bardziej narażone na dyskryminację.**

Kopila

Kopila miała 24 lata, gdy zachorowała na wypadanie macicy po urodzeniu swojego czwartego dziecka.

Dwanaście dni po porodzie, rąbałam drewno siekierą – powiedziała Amnesty International w kwietniu 2013 roku. – Mój mąż poprosił mnie o wodę i pokłóciliśmy się. Pobił mnie dotkliwie. Nie jestem pewna czy moja macica wysunęła się podczas rąbania drewna czy po pobiciu. Później zaczęłam odczuwać ból pleców i brzucha i nie mogłam ustać prosto, usiąść czy pracować. Zawsze gdy kicham, moja macica wysuwa się.



Mimo bólu, dziś 30-letnia, nadal opiekuje się czwórką swoich dzieci, pracuje na polu, dogląda bydła i zajmuje się obowiązkami domowymi. Robiła to również podczas ciąży, dźwigając również wielkie ilości drewna, trawy i krowich odchodów.

Kopila ma mały wpływ na swoje ciało i zdrowie. Powiedziała, że jej mąż zmusza ją do odbywania stosunków płciowych, a gdy odmawia jest przez niego bita. W rodzinie jest ostatnią osobą, która dostaje jedzenie, najpierw posiłek spożywają dzieci z ojcem. Kiedy jest chora, to jej mąż decyduje o tym, czy będzie mogła odwiedzić lekarza.

Gdy zaszła w ciążę, po tym jak urodziła najmłodsze dziecko, mąż kazał jej dokonać aborcji.

Jedyny raz kiedy Kopila próbowała uzyskać poradę medyczną dotyczącą wypadania narządów rodnych, miał miejsce krótko po tym kiedy pierwszy raz doświadczyła tego schorzenia. Jej mąż wyjechał i poprosiła brata, aby udał się z nią do lekarza.

- Pokazałam lekarzowi moją dolegliwość, on wepchnął moją macicę do środka - powiedziała. – Oznajmił, że jak macica znów się wysunie założy mi krążek dopochwowy. Pessarium jest to przedmiot, który umieszcza się w pochwie, aby podtrzymać macicę. – Lekarz kazał mi odpoczywać, ale nie mogę. Nie przyszedłam do niego ponownie, gdy macica znów się wysunęła.

Kopila wytłumaczyła, dlaczego nie przyszła na kolejną wizytę. Raz, poszła na wizytę do doktora z innym problemem, gdy jej mąż był poza domem. Gdy dowiedział się o wizycie, pobił ją tak brutalnie, że nie odważyła się już odwiedzić lekarza.

*Imię bohaterki zostało zmienione, aby chronić jej tożsamość.

PROBLEM NARUSZEŃ PRAW CZŁOWIEKA

Wysoki odsetek kobiet w Nepalu doświadcza wypadania macicy, duża część w młodym wieku, ponieważ dyskryminacja płciowa, naraża je na co dzień na duże ryzyko zachorowania. Dyskryminacja ogranicza kobietom możliwość podejmowania decyzji dotyczących ich życia seksualnego i reprodukcji, włączając w to decyzje o korzystaniu z antykoncepcji. Sprawia, że kobietom trudno jest zakwestionować wczesne małżeństwo, zdobyć dostęp do odpowiednich badań prenatalnych i do odpowiedniego odżywiania. Wstawia je na ryzyko przemocy domowej, włączając gwałt małżeński.

Kobiety cierpiące na choroby narządów rodnych są zaś następnie narażone na występowanie dalszej dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, ponieważ ich stan może nie pozwalać na angażowanie się w pracę fizyczną lub aktywność seksualną, która jest od nich wymagana.



Statystyki rządowe pokazują, że zdecydowanie więcej kobiet niż mężczyzn jest niepiśmiennych, dziewczęta poniżej 5 roku życia są bardziej podatne na anemię niż chłopcy, a zdecydowana większość kobiet nie posiada własnego domu, własnej ziemi lub innego majątku rodzinnego, co sprawia, że mają one mały wpływ na swoją rodzinę czy społeczność. Z badań rządowych wynika też, że w Nepalu występuje wysoki odsetek przypadków przemocy wobec kobiet, która nie zostaje zgłoszona.

Różne aspekty tożsamości, włączając kastowość, etniczność, religię, wiek, niepełnosprawność, orientację seksualną i tożsamość płciową jest łączona z dyskryminacją płciową co sprawia, że kobiety są wyłączone z decydowania i bycia pełnoprawnymi członkiniami grup społecznych, w różny, czasem brutalny sposób.



**„Jeżeli nie będziemy dźwigać materiałów,
nie będziemy miały pieniędzy.
Wiemy, że nie powinnyśmy tego robić,
ale jest to konieczne”**

Dalitka (niedotykalna), dystrykt Mugu

**„Nasza rodzina powtarza nam,
że jak nie będziemy pracować tylko się
objać, to będziemy miały problem z
urodzeniem dziecka.”**

Kobieta pochodząca ze społeczności
plemiennej, dystrykt Ramechhap

PRZYCZYNY

Badania medyczne pokazują, że duża liczba czynników wpływa na to, że kobiety i młode dziewczyny chorują na wypadanie macicy. Wiele kobiet i dziewcząt w Nepalu jest narażona na występowanie tych czynników:

Wczesne ciążę: Nastoletnie dziewczęta są narażone na przedłużony lub trudny poród, ze względu na to, że ich ciała nie są jeszcze w pełni rozwinięte. Taki poród może uszkodzić mięśnie miednicy, a w efekcie spowodować wypadanie macicy. W Nepalu jest duża korelacja między nastoletnimi małżeństwami a wczesnymi ciążami. Badanie ONZ dotyczące sytuacji kobiet z Nepalu dotkniętych wypadaniem macicy, pokazuje, że zawierają one związek małżeński w średnim wieku 15 lat, mimo tego, że minimalny wiek, w którym mogą wyjść za mąż wynosi 18 lat (za zgodą opiekuna). Prawa seksualne i reprodukcyjne zakładają prawo do wolnego wyboru w zakresie decyzji o małżeństwie, współżyciu seksualnym i posiadaniu dzieci.



Brak kontroli nad zachowaniami seksualnymi(gwałt małżeński): Wiele kobiet powiedziało Amnesty International, że zmuszanie kobiet do seksu przez ich mężów jest popularnym zjawiskiem w Nepalu. Kobiety rzadko kiedy zgłaszają takie zachowania, ponieważ są one społecznie i finansowo zależne od współmałżonków. Jeśli któraś ze stron nie zgadza się całkowicie lub nie jest w stanie wyrazić zgody na stosunek seksualny, jest on klasyfikowany jako przestępstwo. W Nepalu gwałt małżeński jest przestępstwem. Sprawia on ból i dyskomfort kobietom, których ciało jeszcze się kompletnie nie zregenerowało po porodzie i oznacza to, że mogą one zajść w ciążę szybciej niż by tego chciały. ONZ prowadziła rozmowy z kobietami z Nepalu, które cierpią na wypadanie macicy i stwierdziła, że aż 72% z nich uważa, że zmuszanie ich do seksu przyczyniło się do nabycia tej choroby.

Wielokrotne ciążę i brak kontroli nad zdrowiem seksualnym i reprodukcyjnym:

Im więcej dzieci ma kobieta, tym większe jest prawdopodobieństwo, że nabawi się wypadania narządów rozrodczych. Gdy raz nabawi się tego schorzenia, sytuacja może się pogarszać z każdą następną ciążą. Za każdym razem, gdy kobieta rodzi dziecko, mięśnie miednicze i waginalne rozciągają się i mogą słabnąć.

Kobiety i młode dziewczyny mają prawo świadomie podejmować decyzję o swoim zdrowiu seksualnym i zdrowiu układu rozrodczego, uwzględniając używanie antykoncepcji, bez żadnego przymusu. Jednakże statystyki rządowe pokazują, że prawie 30% kobiet w Nepalu chciałoby używać antykoncepcji, ale nie może. Wielu kobietom, które rozmawiały z Amnesty International, odmówiono tego wyboru, decyduje o tym ich mąż lub teściowie. Kulturowa preferencja dzieci płci męskiej sprawia, że kobiety, które urodziły tylko córki są zmuszone do rodzenia dzieci do momentu, w którym na świat przyjdzie przynajmniej jeden syn.

Ciężka praca fizyczna i zbyt krótki odpoczynek podczas i po ciąży: Podnoszenie ciężkich przedmiotów i przenoszenie dużych ilości materiałów może nadwyrężyć mięśnie miednicze szczególnie podczas ciąży i krótko po porodzie, podwyższając ryzyko zachorowania na wypadanie macicy. Rząd ma prawny obowiązek upewnić się, że kobiety i dziewczęta nie są zmuszane do pracy, która jest szkodliwa dla ich zdrowia podczas i po ciąży. Jednak większość kobiet, które rozmawiały z Amnesty International- z których duża część stale zajmowała się ciężką pracą fizyczną- powiedziała, że mimo świadomości ryzyka związanego z ich pracą, nie mają one wyboru. Brak swobody finansowej, nacisk ze strony męża i teściów zmusza kobietę do pracy zaraz po porodzie. Eksperti medyczni i obrońcy praw kobiet, z którymi rozmawiało Amnesty, uznali obciążenie pracą i dźwiganie ciężkich materiałów jako główny czynnik powodujący wypadanie macicy u kobiet w Nepalu.

Brak dostępu do wykwalifikowanych położnych: Niebezpieczne praktyki/metody porodu takie jak ucisk na brzuch lub zmuszanie kobiet do parcia przed całkowitym rozszerzeniem szyjki macicy, powodują osłabienie mięśni miednicy, a w konsekwencji wypadanie macicy. Takie metody występują najczęściej w miejscach gdzie kobiety



rodzą bez pomocy wykwalifikowanej położnej. Międzynarodowe standardy praw człowieka zobowiązują rząd do zapewnienia, że kobiety i dziewczęta mają dostęp do ochrony zdrowia reprodukcyjnego, w tym opieki dla matek, bez narażenia na jakąkolwiek formę dyskryminacji.

Kobiety mówiły badaczom Amnesty International, że większość matek, które znają urodziło dzieci w domu, w obecności niewykwalifikowanych położnych. Rządowe dane pokazują, że coraz większa ilość kobiet z Nepalu rodzi w placówkach zdrowotnych z pomocą wykwalifikowanych położnych, jednak ponad połowa z nich nadal rodzi dzieci w obecności niewykwalifikowanych pomocników.

Brak odpowiednich informacji: Większość kobiet, cierpiących na dolegliwości związane z wypadaniem macicy, z którymi rozmawiało Amnesty International, nie słyszała o tym schorzeniu, do czasu zachorowania. Kilka kobiet powiedziało, że początkowo były przekonane, że owa dolegliwość dotyczy każdej kobiety, która urodziła dziecko. Myśląc że ból i dyskomfort, który odczuwały był czymś normalnym, wiele kobiet czekało latami, przed tym jak zaczęły szukać pomocy lekarskiej. Mężczyźni, z którym rozmawiała Amnesty International, wiedzieli jeszcze mniej o tej dolegliwości.

Radha Sada



Radha Sada nabawiła się wypadania macicy miesiąc po urodzeniu swojego pierwszego dziecka, była to córka. - *Kawałek mojej macicy wysunął się – powiedziała. – Mój stan się pogorszył po kolejnych ciążach. Odczuwałam dyskomfort siedząc, chodząc i pracując. Odczuwałam bóle pleców. Czuję, że większa część mojej macicy wysuwała się, gdy pracowałam.*

Radha wyszła za mąż w wieku 16 lat. Teraz ma 50 lat i czwórkę dzieci. Radha ukrywała swoją chorobę przed długi czas. – *Na początku nikomu nie powiedziałam. Jednak później zaczęłam przychodzić na szkolenia i spotkania (prowadzone przez organizację pozarządową). Na tych spotkaniach dowiedziałam się, że mogę podzielić się moimi doświadczeniami i bólem z innymi kobietami, więc opowiedziałam komuś o moim problemie.*

Radha była już babcią gdy powiedziała pracownicy organizacji pozarządowej o swoim problemie. Jej najstarsza córka, której poród również spowodował wypadanie macicy, wyszła za mąż i ma własne dzieci.



MIĘDZYNARODOWE PRAWNE ZOBOWIĄZANIA NEPALU

„Każda kobieta powinna mieć prawo do zdrowia reprodukcyjnego i innych praw reprodukcyjnych.”

Artykuł 20, Tymczasowa Konstytucja Republiki Nepalu

Nepal ratyfikował Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, Konwencję w Sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet, Międzynarodowy Pakt Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji i Konwencję o Prawach Dziecka. Te narzędzia chronią szeroki zakres praw człowieka w tym:

- Prawo do życia wolnego od wszelkich form dyskryminacji
- Prawo do decydowania o własnej seksualności i podejmowania świadomej decyzji, bez przymusu, o swojej rozrodczości
- Prawo dostępu do informacji i usług medycznych, w celu zapobiegania i leczenia chorób.

Nieadekwatna reakcja rządu:

Praca organizacji pozarządowych w Nepalu doprowadziła w 2008 roku do decyzji Sądu Najwyższego dotyczącej przypadku wypadania macicy. Sąd ocenił działania rządu jako niedostateczne, stwierdził brak dostrzegalnych rezultatów i orzekł, że prawo do zdrowia reprodukcyjnego zostało pogwałcone. Sąd Najwyższy skrytykował ministerstwa za brak działania w tej sprawie i nakazał Ministerstwu Kobiet, Dzieci i Dobrobytu oraz Ministerstwu Zdrowia i Populacji zapewnić darmowe konsultację, leczenie, usługi zdrowotne i sprzęt kobietom cierpiącym na wypadanie macicy oraz wprowadzić efektywne programy w celu zwiększenia świadomości dotyczącej tej choroby.

Jednakże z analizy Amnesty International, że rząd zrobił mało w celu podwyższenia świadomości oraz zapobiegania chorobie. Inicjatywy rządu, które miały na celu rozwiązanie tego problemu, do dziś skupiały się jedynie na zapewnianiu leczenia, w większości były to operacje(histerektomia).

Mimo że operacja może być konieczna w najpoważniejszych przypadkach zachorowania na wypadanie macicy, aby spełnić wymagania dotyczące praw człowieka



rząd musi również podjąć działania, które pomogą zapobiec chorobie. Rząd wprowadził politykę dotyczącą zdrowia matki, jednak nie obejmuje ona wszystkich czynników ryzyka dotyczących wypadania macicy i robi mało, aby zwalczać dyskryminacja.

W 2008 roku rząd ukończył plan strategii, który wymagał współpracy różnych ministerstw w celu usprawnienia prewencji i leczenia wypadania macicy. Sześć lat później, strategia nadal nie została oficjalnie wprowadzona w życie. Na spotkaniach z Amnesty International część urzędników państwowych znów mówiła, że odpowiedzialność za działania, które mają rozwiązać problem dyskryminacji ponoszą inne ministerstwa.

STRATEGIA ZAPOBIEGANIA CHOROBI

Zgodnie z międzynarodowymi prawami człowieka, rząd Nepalu ma obowiązek poszanowania i ochrony praw kobiet. W tym stworzenie pełnej strategii prewencyjnej, który efektywnie rozwiąże problem dyskryminacji płciowej zwiększającej ryzyko zachorowania na wypadanie macicy u kobiet.

Strategia musi zapewnić, że kobiety i dziewczęta będą miały dostęp do informacji o chorobie i czynnikach ryzyka. Musi zawierać środki, które efektywnie rozwiążą postawy dyskryminacji i upoważnią kobiety do podejmowania decyzji o swoim ciele i życiu. Strategia powinna również zapewnić, że mężczyźni i chłopcy rozumieją, wspierają i mają wystarczającą wiedzę na temat praw, które przysługują kobietom.

PODEJMIJ DZIAŁANIE

Wypadanie macicy to niepotrzebny ciężar obciążający tysiące kobiet w Nepalu. Pomóż kobietom i dziewczętom w Nepalu zwalczyć dyskryminację, która powoduje chorobę, podpisując petycję na stronie: www.amnesty.org.pl/uwaga-akcja

Dowiedz się więcej o Moje Ciało a Prawa Człowieka - naszej światowej kampanii na rzecz poszanowania praw seksualnych i reprodukcyjnych: www.amnesty.org.pl/kampanie

Amnesty International jest światowym ruchem na rzecz praw człowieka zrzeszającym 3 miliony członków/członkiń, aktywistów/aktywistek i zwolenników/zwolenniczek z ponad 150 krajów i terytoriów, którzy/które podejmują działania, by położyć kres poważnym naruszeniom praw człowieka.